

Europeiskt Medborgarinitiativ

Sedan 1 april 2012 finns Medborgarinitiativet som ett nytt verktyg för direktdemokrati i EU. Med ett medborgarinitiativ kan EU-medborgare som har samlat ihop 1 miljon underskrifter från minst sju EU-länder uppmana EU-kommissionen att föreslå lagar på de områden där EU har befogenhet att stifta lagar.

Vem kan föreslå ett medborgarinitiativ?

Alla som är medborgare i ett EU-land och har uppnått rösträttsålder för Europaparlamentet har rätt att föreslå ett medborgarinitiativ.

Vilka förslag kan bli medborgarinitiativ?

Förslaget måste vara en uppmaning till EU-kommissionen att föreslå en rättsakt på ett politikområde där kommissionen har befogenhet att göra det, t.ex. miljö, jordbruks-transport eller folkhälsa.

Hur gör man?

Man måste först bilda en medborgarkommitté som består av minst sju medborgare som bor i minst sju olika EU-länder. Medborgarkommittén är initiativets officiella organisatör och ansvarar för att ta initiativet igenom hela processen. Kommittén utses bland sina medlemmar en företrädare och en ersättare som talar och handlar på kommitténs vägar. Organisationer kan inte lägga fram medborgarinitiativ, men de kan stödja eller sponsra initiativet om det görs med full insyn.

Registrera initiativet

Innan medborgarkommittén kan böja samla in underskrifterna måste initiativet registreras på kommissionens webbplats, <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>. Registreringen är inte automatisk. Innan initiativet kan registreras officiellt och läggas ut på webbplatsen ska kommissionen kontrollera att de villkor som krävs innan registreringen är uppfyllda. Kommissionen har 2 månader på sig att göra den kontrollen. När initiativet har registrerats får medborgarkommitténs företrädare och ersättare tillgång till ett säkert användarkonto på kommissionens webbplats. Där får de även information om kommande steg i förfarandet. Här går det också att ladda upp översättningar av initiativet till andra officiella EU-språk.

Godkännande av namnsamlingssystemet

För att få samla in namnen på nätet måste man ha ett system som uppfyller vissa krav. Systemet måste garantera att endast fysiska personer kan skriva på initiativet, att upp-

gifterna samlas och lagras på ett säkert sätt samt att underskrifterna är i ett format som kan kontrolleras av de nationella behöriga myndigheterna. De tekniska kraven och säkerhetskraven som krävs anges i en särskild förordning.

Innan namnunderskrifterna kan börja samlas in på nätet måste medborgarkommittén få systemet godkänt av en behörig myndighet i det EU-land där uppgifterna kommer att lagras. Efter att systemet lämnats in till den nationella behöriga myndigheten har myndigheten en månad på sig att godkänna systemet. När systemet är godkänt ska kommittén lägga ut det på kommissionens webbplats.

Vem kan stödja ett medborgarinitiativ?

Alla som är medborgare i ett EU-land och får rösta i Europaparlamentet kan stödja alla de medborgarinitiativ i EU som registreras på den centrala webbplatsen <http://ec.europa.eu/citizens-initiative> som EU-kommissionen har hand om.

Detta faktablad beskriver Europeiskt medborgarinitiativ samt hantering av ett initiativ genom hela processen. Ytterligare information om medborgarinitiativet samt vilka initiativ som pågår presenteras på kommissionens webbplats.

Fler faktablad kring medborgardialog kommer att publiceras. Du hittar alla våra faktablad på www.skl.se/medborgardialog. Här kan du också anmäla om du vill prenumerera på nyhetsbrevet Medborgardialog som vi regelbundet sänder ut med nyheter, olika exempel och erfarenheter inom medborgardialog.

Vill du veta mer om projektet är du välkommen att kontakta någon av oss, lana.langlet@skl.se

britt-marie.hedlund@skl.se

kjell-ake.eriksson@skl.se

anders.nordh@skl.se

Insamlingen kan starta

När registreringen av initiativet har bekräftats kan insamlingen börja. Man får bara skriva på initiativet en gång, det kan göras på pappersformulär eller via webbformulär på organisatörens webbplats. Insamling sker under 12 månader och behöver inte göras från alla 27 EU-länder. Ett minsta antal underskrifter ska inkomma från minst sju EU-länder. Namnlistorna får inte offentliggöras

Intyg på antalet underskrifter

När tillräckligt många insamlingar för initiativet uppnåtts måste ansvarig för initiativet be de nationella behöriga myndigheterna i berörda länder att intyga antalet giltiga underskrifter i respektive land. Underskrifterna kan skickas in på papper eller i elektronisk form. Inom tre månader ska de nationella myndigheterna intyga antalet giltiga underskrifter. Man bör samla in fler un-

derskrifter än vad som krävs, då det inte är säkert att alla underskrifter godkänns av de nationella myndigheterna.

När kan initiativet lämnas till kommissionen?

När totalt 1 miljon godkända underskrifter från ett minimiantal i minst sju EU länder har uppnåtts.

Alla stödförklaringar och eventuella kopior måste förstöras senast en månad efter att initiativet lämnats in eller senast 18 månader efter att initiativet registreras.

Vad händer efter att initiativet lämnats in till kommissionen?

Kommissionen träffar organisatörerna så att de närmare kan förklara vad initiativet går ut på. Organisatörerna får även möjlighet att presentera sitt initiativ vid en offentlig utfrågning i Europaparlamentet.

Kommissionen går noga igenom initiativet och antar ett officiellt svar inom 3 månader där den förklarar vilka åtgärder man tänker vidta och varför. Svaret ges i ett meddelande från kommissionen som offentliggörs på alla officiella EU-språk.

Beslutar kommissionen att föreslå en rättsakt inleds det vanliga lagstiftningsförfarandet.

Källor: Skriften "Vägledning om Europeiskt Medborgarinitiativ", utgiven av Europeiska kommissionen samt information på kommissionens webbplats.

Vill du veta mer?

Då går du in på kommissionens webbplats och register för medborgarinitiativ, <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

Beskrivning över de olika stegen

